

STAGE LOPEN EN EEN DEELTIJDBAAN **ALS STARTENDE LERAAR**

REVIUS LYCEUM

BEGELEIDING
STARTENDE LERAREN

INHOUDSOPGAVE

Waarom deze reeks?	3
Unieke combinatie deeltijdbaan en stage dankzij npo	3
Deeltijdbaan en stage	4
Begeleiding op maat	5
Creatiever denken	5

WAAROM DEZE REEKS?

Starten in het onderwijs is een grote uitdaging, er komt veel op de startende leraar af: een nieuwe werkplek en collega's, zelfstandig voor een klas staan, didactische, pedagogische en organisatorische zaken van de school eigen maken. Goed begeleid zijn als starter, is een belangrijke voorspeller voor het blijven werken in het onderwijs. Als starters niet op deze en andere gebieden structureel en intensief worden begeleid dan bestaat het risico dat zij binnen drie jaar het onderwijs weer verlaten. Daarmee is de begeleiding van startende leraren een belangrijk instrument tegen het lerarentekort.

Een goed en zorgvuldig inductieprogramma duurt in principe drie jaar. Effectieve begeleiding van startende leraren bevat in ieder geval de volgende vijf onderdelen:

1. Werkdrukvermindering: leerzaam werk met een daarbij passende werkdruk
2. Enculturatie: aandacht voor schoolcultuur en schoolbeleid
3. Professionele ontwikkeling: begeleiding door middel van professionele ontwikkelplannen
4. Observatie en begeleiding in de klas: ondersteuning in de klas in de vorm van feedback en vakdidactische coaching naar aanleiding van observaties
5. Intervisie en gerichte begeleiding: intervisie, (vak)coaches en workshops

In deze reeks vertellen verschillende scholen over hoe zij het begeleiden van startende leraren vormgeven, onder andere aan de hand van bovenstaande elementen. Hiermee willen we andere scholen inspireren en stimuleren aan de slag te gaan met hun inductie-aanpak.

UNIEKE COMBINATIE DEELTIJDBAAN EN STAGE DANKZIJ NPO

Het Revis Lyceum in Wijk bij Duurstede gebruikt NPO-gelden om Marisa Rosito boventallig aan te nemen en een goede begeleiding te geven. Maartje van de Kroef is afdelingsleider vmbo onderbouw.

Het Revis heeft 750 leerlingen, op verschillende niveaus: vmbo, havo en vwo. Ook geeft de school tweetalig onderwijs. Leerlingen leren in een kleinschalige en veilige omgeving. "We hebben vijf leerhuizen", vertelt Maartje van der Kroef. "Eigenlijk zijn het schooltjes binnen onze school, waar onze leerlingen zich thuis kunnen voelen. Elk leerhuis heeft instructielokalen, een gemeenschappelijke ruimte, werkplekken, lockers en een werkkamer voor leraren. In een leerhuis vind je vaak twee of drie leerjaren van één niveau, bijvoorbeeld havo 1, 2 en 3."

Het thuis voelen is niet het enige voordeel van deze leerhuizen, het onderwijs kan veel meer toegespitst worden op de groep leerlingen binnen een leerhuis. Van der Kroef: "We vinden het bijvoorbeeld belangrijk dat kinderen leren samenwerken, dat de lessen interactief zijn en dat de opdrachten realistisch zijn." Dat zijn belangrijke aspecten van de onderwijsvisie van het Revis. "De uitwerking voor vmbo is anders dan voor vwo. Omdat we leerhuizen hebben is het een stuk makkelijker het onderwijs specifiek te maken voor een groep leerlingen. Een kernteam werkt de visie uit voor het onderwijs van hun leerhuis. Een ander voordeel van de leerhuizen is dat nieuwe leraren de school, het team en de leerlingen snel leren kennen."

“De uitwerking voor vmbo is anders dan voor vwo. Omdat we leerhuizen hebben is het een stuk makkelijker het onderwijs specifiek te maken voor een groep leerlingen.”

DEELTIJDBAAN EN STAGE

“Deze leerhuizen zorgen ervoor dat je je niet verloren voelt”, beaamt Marisa Rosito. Sinds dit schooljaar werkt ze bij het Revius, terwijl ze ook de lerarenopleiding afrondt. “Toen ik op de middelbare school zat, heb ik de pabo overwogen maar uiteindelijk die keuze ter zijde geschoven. Ik dacht dat ik dan mijn hele leven alleen maar voor de klas zou staan. Daarom heb ik heel bewust voor iets anders gekozen, namelijk rechten, onder andere omdat dat heel talig is. Ik hou heel erg van taal. Na mijn studie heb ik twee jaar in het notariaat gewerkt en vervolgens vier jaar bij het Juridisch Loket als juridisch medewerker.” Uiteindelijk maakte Rosito toch de overstap naar het onderwijs. In 2019 begon ze aan de deeltijd opleiding voor leraar Nederlands. “Gelukkig had ik een aantal vrijstellingen, omdat ik voor mijn studie rechten al een scriptie had geschreven. Op meesterbaan.nl kwam ik de vacature voor een deeltijd baan bij het Revius tegen. Mijn aanstelling van 0,6 fte valt uiteen in drie delen: stage, NT2-kinderen begeleiden en extra lessen leesvaardigheid geven.”

“Marisa is geen startende leraar, maar een stagiaire. Zij kan zich hier optimaal ontwikkelen om straks zelfstandig lessen te geven.”

Voor Van der Kroef is deze combinatie een goede oplossing voor de aanstaande pensionering van een ervaren collega. “De constructie is uniek, mogelijk gemaakt door de NPO-gelden. Marisa is geen startende leraar, maar een stagiaire. Door haar in te zetten in een ondersteunende rol en daarnaast betaald stage te laten lopen, kan zij zich optimaal ontwikkelen om straks zelfstandig lessen te geven.”

Het plan is dat Marisa dit jaar als stagiaire werkt, volgend jaar kan zij wellicht gedeeltelijk eigen klassen draaien, het jaar daarna studeert zij af. “Dat kunnen we dus mogelijk maken dankzij het extra geld”, vertelt van der Kroef. “En we kunnen haar de juiste begeleiding geven. We zijn een opleidingsschool verbonden aan de Hogeschool Utrecht en de Universiteit Utrecht. Alle stagiaires, dus ook Marisa, krijgen een werkplekbegeleider: een leraar die hiervoor speciaal is opgeleid.”

BEGELEIDING OP MAAT

Rosito volgt het programma voor stagiaires dat het Revius heeft ontwikkeld. “Ik heb dus individuele ondersteuning, mijn werkplekbegeleider is Ellen Meijer. Zij zit achterin de klas als ik lesgeef en geeft me feedback. Ik overleg met haar over zaken waar ik tegenaan loop en ze helpt me met praktische zaken op het Revius. Daarnaast is er een intervisiegroep met alle stagiaires en bijeenkomsten waar we diverse thema's behandelen, zoals oudercommunicatie.”

Omdat zij naast haar stage een deeltijd baan heeft, heeft Rosito ook de begeleiding die startende leraren krijgen. Van der Kroef is een van mensen die haar daarbij helpt. “Marisa loopt stage bij Ellen, dat is het ene deel. Het tweede deel, de deeltijd functie, geeft haar veel meer verantwoordelijkheid en ruimte. Daar hoort passende begeleiding bij. We hebben daarvoor twee schoolopleiders, daarnaast is er iemand in de sectie aangewezen die vertelt over de werkwijze en methodes.” Rosito is aangesteld als ondersteuner binnen de sectie Nederlands. “Ik help leerlingen die Nederlands niet als eerste taal hebben. Het is belangrijk dat ze veel lezen, veel praten, zodat ze veel woorden horen.”

CREATIEVER DENKEN

“Ellen weet waar ik mee bezig ben”, vertelt Rosito. “Zowel tijdens de stage als in de baan. Het is fijn om een vaste begeleider te hebben. Op andere scholen waar ik stage liep, liep ik mee met meerdere leraren, ik was dan de enige die het overzicht had.” Je moet nieuwe leraren serieus nemen, vindt Van der Kroef. Of ze nu stage lopen en beginnen op je school. “Voor lesgeven is vakmanschap nodig. Dat heb je niet meteen, je hebt tijd nodig om te groeien, om je te ontwikkelen. Dat lukt je alleen met goede begeleiding. En zorgen dat je de intensiteit van het vak opbouwt. Niet meteen een tutoraat. Dat komt later wel.”

“Het is fijn om een vaste begeleider te hebben. Op andere scholen waar ik stage liep, liep ik mee met meerdere leraren, ik was dan de enige die het overzicht had.”

De NPO-gelden waren belangrijk voor deze unieke constructie, maar volgens Van der Kroef niet essentieel. “Het NPO heeft ervoor gezorgd dat we creatiever zijn gaan denken. Natuurlijk helpt het dat we Marisa kunnen betalen uit extra middelen, maar in principe zouden we het ook zonder kunnen doen. Het is een kwestie van keuzes maken. Het is gewoon enorm belangrijk om nieuwe mensen je school binnen te krijgen en op een goede manier het vak te leren.” Zo voelt Rosito dat ook. “Leraar zijn is erg pittig, het is fijn dat ik de tijd krijg. Volgend jaar hoop ik zelfstandig klassen te gaan draaien. Ik zou het leuk vinden om in kleinere groepjes ondersteuning te blijven geven.”

“Marisa is zeker niet op alle vlakken een starter”, zegt Van der Kroef. “Ze heeft jaren aan werkervaring als jurist. Ze brengt haar vaardigheden, ervaring en zelfstandigheid onze school in. Wat we haar vooral leren is lesgeven.” Dat beaamt Rosito. “Ik heb werk- en levenservaring, ik begin niet bij nul. In mijn oude werk heb ik presentaties gehouden en bijeenkomsten geleid, ik heb collega's begeleid. En ik neem de meest recente kennis over onderwijs mee vanuit mijn studie de school in.” Zo snijdt het mes aan de meerdere kanten, vindt Van der Kroef. “Ze brengt energie, creativiteit, ervaring en professionaliteit. Dan is een constructie zoals deze een logische oplossing.”

Dit is een uitgave van de VO-raad

Tekst Martijn de Graaff

Opmaak hollandse meesters

Foto's Dirk Kreijkamp

VO-raad

VO-raad

Aïdadreef 4

3561 GE Utrecht

www.vo-raad.nl

© 2022 VO-raad, Utrecht